

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6218200226
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6218200226.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a JUDr. Evy Dzúrikovej, vo veci starostlivosti o maloletého J. Y., narodeného XX. XX. XXXX bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny P. W., dieťa rodičov - matky H. T., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom P. W., B. XX, a otca T. Y., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom P. W., B. XX, t. č. bytom W. XXX, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, o zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/20/2018 - 115 z 04. júla 2018, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/20/2018-156 z 22. januára 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/20/2018 - 115 z 04. júla 2018, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/20/2018-156 z 22. januára 2019 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Veľký Krtíš, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 04. 07. 2018 v spojení s opravným uznesením zo dňa 22. 1. 2019 zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. V odôvodnení rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že podaným návrhom sa otec domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na maloletého J. (ďalej aj „maloletý“, resp. „maloleté dieťa“) na sumu 20,- Eur mesačne z dôvodu zmeny pomerov na jeho strane spočívajúcej vo vyhlásení konkurzu na jeho majetok, v dôsledku čoho sa nehnuteľnosť, ktorú vlastnil, stala súčasťou konkurznej podstaty a teda už nie je jeho majetkom. Jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“, resp. „ZoR“). Konštatoval, že ani jednému z rodičov nebudla vyživovacia povinnosť, aj keď na t. č. plnoletú H. bolo neprávoplatne rozhodnuté o znížení vyživovacej povinnosti otca na sumu 70,- Eur mesačne. Zmenu pomerov zistil na strane matky, ktorá podľa jej vyjadrenia dosahuje príjem v sume 450,- Eur mesačne, ako aj otca v dôsledku vyhlásenia konkurzu na jeho majetok, pričom bol oddĺžený a po uhradení pohľadávok proti podstate mu zostala suma 15.278,11 Eur, ktorá mu bola vyplatená správkyňou konkurznej podstaty z titulu speňaženia nehnuteľnosti, na ktorú sumu prvoinštančný súd prihládol pri rozhodovaní.

4. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 52 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporovom konaní si trovy hradí každý účastník sám.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec maloletého dieťaťa (ďalej len „otec“) v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti vyhovie. Namietal, že jeho zdravotný stav je len prechodný, pretože v kombinácii s vekom sa bude len zhoršovať. Potvrdil prevzatie sumy z predaja nehnuteľnosti, ktorú však použil na vyrovnanie svojich záväzkov a tiež na zameškané výživné v sume 3.600,- Eur. Poukázal na zlú situáciu na pracovnom trhu ako aj na svoj zdravotný stav z hľadiska možnosti si privyrobiť. Vytýkal okresnému súdu, že sa nezaoberal schopnosťou druhého rodiča prispievať na výživu maloletého vo zvýšenej miere.

6. Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadřili.

7. Okresný prokurátor vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie o nepreukázaní zmeny pomerov odôvodňujúcej zníženie vyživovacej povinnosti. Zotrval na argumentácii o prechodnom stave zdravotného stavu otca, ktorý sa napriek invalidizovaniu môže zamestnať, pričom túto snahu len verbalizuje. Poukázal na oddĺženie otca a na finančný obnos získaný ním z predaja nehnuteľnosti.

8. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu okresného prokurátora poukázal na to, že bol matkou maloletého vyhodený z bytu, ktorý jej daroval.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozsudkom konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o znížení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému nezistil náležité skutočný stav veci a jeho rozhodnutie je preto z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné.

11. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

12. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

13. Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

14. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

15. Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

16. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

17. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

18. Podľa ustanovenia § 26 ZoR, ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

20. Podľa citovaného ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR, rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, len ak sa menia pomery. Znamená to teda, že nevyhnutnou podmienkou pre rozhodnutie súdu o zmene výživného je zmena pomerov. Zmenou pomerov podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR sa rozumie výrazná

zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom súdnom spise vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu súdному rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenie skutkovej situácie v rámci konania o výživnom. Závažnejšia zmena pomerov môže spočívať buď v zmene subjektívnych, ale i objektívnych skutočností, ktoré súvisia so zmenou v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov, zmenou potrieb dieťaťa z dôvodu začiatku plnenia školskej dochádzky, prechodom medzi jednotlivými stupňami školského systému, zmenou zdravotných pomerov, stratou zamestnania rodiča, dlhodobou práceneschopnosťou rodiča, vznikom novej vyživovacej povinnosti na strane rodiča, nadobudnutím spôsobilosti dieťaťa samostatne sa živiť a pod.

21. Z obsahu spisu (ktorého súčasťou je i pripojený spis Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 7P/195/2016 týkajúci sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom Y., H., nar. XX. XX. XXXX a J., nar. XX. XX. XXXX vyplýva, že rozsudkom č. k. 7P/195/2016 zo dňa 20. 03. 2017 boli v tom čase obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej H. sumou 140,- euro mesačne a na maloletého J. sumou 110,- Eur mesačne. Matka maloletých detí bola v tom čase nezamestnaná, evidovaná na úrade práce. Na základe dohody o pracovnej činnosti mala dojednanú odmenu vo výške 2,50 Eur na hodinu. Otec bol v tom čase invalidný dôchodca s dôchodkom vo výške 320,50 Eur, zároveň bol konateľom a spoločníkom spoločnosti H. s.r.o. so sídlom P. W., ktorá nevykonávala podnikateľskú činnosť. Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti otca prvoinštančný súd vychádzal z princípu potenciality príjmov otca, ktorý sa vzdal bez dôležitého dôvodu majetkového prospechu, pretože nebytové priestory v jeho vlastníctve dal do užívania bez toho, aby za uvedený prenájom poberal nájomné. S prihliadnutím na ponuku nájomov nebytových priestorov by príjem otca spolu s invalidným dôchodkom dosahoval približne sumu 1.000,- Eur mesačne, z ktorej sumy bolo v schopnostiach otca platiť stanovené výživné.

22. Predmetný návrh na zníženie vyživovacej povinnosti bol podaný otcom dňa 01. 02. 2018, bolo preto povinnosťou súd prvej inštancie primárne skúmať, či od predchádzajúcej úpravy výživného od marca 2017 došlo k takej relevantnej zmene pomerov (či už na strane povinného rodiča - otca, matky alebo na strane maloletého), ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia o vyživovacej povinnosti otca. Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že na strane rodičov došlo síce k zmene pomerov, ktorá však neodôvodňuje zmenu vyživovacej povinnosti otca. Súd prvej inštancie skonštatoval, že zmena pomerov na strane otca v súvislosti s vyhlásením konkurzu na jeho majetok sa výrazným spôsobom neprejaví v jeho možnostiach platiť doteraz stanovené výživné, pretože bol oddĺžený a po vyplatení veriteľov mu zostane suma 15.278,11 Eur.

23. Odvolací súd uvádza, že v prípade každého rozhodovania o vyživovacej povinnosti (teda aj v prípade rozhodovania o znížení vyživovacej povinnosti) musí súd náležite skúmať všetky relevantné okolnosti a aspekty, kam nesporne patrí i zistenie (preukázanie) majetkových pomerov oboch rodičov, ako aj rozsah ich vyživovacích povinností.

24. Prvoinštančný súd pri rozhodovaní vychádzal iba zo skutkových tvrdení otca ohľadne neprávoplatného rozhodnutia o znížení jeho vyživovacej povinnosti k ďalšiemu dieťaťu (t. č. plnoletej H. Y.) bez toho, aby sa s predmetným spisom oboznámil. Neskúmal reálny príjem, prípadne ďalší príjem matky, ktorá vo svojej výpovedi uviedla oveľa vyšší zárobok než vyplýva zo mzdového listu. Z rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 11Pc/6/2018-5 pritom vyplývajú iné skutkové okolnosti ohľadne jej príjmu. Nevykonal teda relevantné dokazovanie ohľadom skutočného príjmu matky, osobných a majetkových pomerov oboch rodičov, ako aj rozsahu ich vyživovacích povinností. Vzhľadom na charakter konania (nesporové konanie), bolo povinnosťou prvoinštančného súdu náležite sa zaoberať uvedenými aspektmi.

25. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie v súvislosti rozhodovaním o znížení vyživovacej povinnosti otca k maloletému náležite nezistil skutočný stav veci (§ 35 CMP), nevykonával dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP, a preto odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušiť a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude vykonať dokazovanie vo vyššie naznačenom smere, to znamená, že v súlade s ustanovením § 35 a § 36 CMP zistiť osobné finančné, majetkové a sociálne pomery obidvoch rodičov, najmä príjem matky a to nielen z pracovného pomeru, ale aj z podnikania. Ďalej je potrebné sa oboznámiť s obsahom spisu Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 11Pc/6/2018 vo veci zníženia vyživovacej povinnosti otca na plnoletú H. Y.. Aktuálne je potrebné zistiť aj to, či nedošlo k zmene okruhu vyživovacích povinností oboch rodičov v súvislosti s plnoletou H., ktorá mala navštevovať L. ročník U. v školskom roku 2018/2019. Skutkové zistenia z vykonaného dokazovania je potrebné primeraným spôsobom uviesť v odôvodnení rozhodnutia tak, aby rozhodnutie bolo preskúmateľné. Po náležitom zistení skutočného stavu veci, súd prvej inštancie opätovne posúdi dôvodnosť návrhu otca.

27. Odvolací súd poukazuje na odôvodnené potreby maloletého a nespochybňuje, že náklady na uspokojovanie jeho všetkých životných potrieb s prihliadnutím na jeho vek, všestranný rozvoj, ako aj vývoj, tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej sú vysoké. Napriek tomu, že zníženie vyživovacej povinnosti otca nie je v prospech maloletého a ani z doteraz vykonaného dokazovania dôvodnosť návrhu nevyplýva, pre konštatovanie vecnej správnosti rozhodnutia o zamietnutí návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti, je potrebné náležité zistenie skutočného stavu veci.

28. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (391 ods. 2 CSP).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).